

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Bakalářská práce
Cyklus autorských knih na téma
Lidové zvyky, tradice a pověry
Jitka V. Hamerníková

Plzeň 2017

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Katedra výtvarného umění

Studijní program Výtvarná umění

Studijní obor Ilustrace a Grafika

Specializace Kniha a tvarování papíru

Bakalářská práce

Cyklus autorských knih na téma

Lidové zvyky, tradice a pověry

Jitka V. Hamerníková

Vedoucí práce: MgA. Mgr. Petra Soukupová
Katedra výtvarného umění
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara
Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2017

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara
Akademický rok: 2016/2017

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE (PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Mgr. Jitka Vilma HAMERNÍKOVÁ**
Osobní číslo: **D14B0114P**
Studijní program: **B8206 Výtvarná umění**
Studijní obor: **Ilustrace a grafika, specializace Kniha a tvarování papíru**
Název tématu: **Cyklus autorských knih na téma...**
Zadávací katedra: **Katedra výtvarného umění**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Minimální rozsah prací

Počet: 3 knihy

Formát: minimálně formát A6 až do velikosti A2

Postup realizace: Počátkem práce bude řešerše a na základě získaných informací a dojmů se vytvoří první skici. Postupně bude práce získávat finální podobu ilustrací, typografie a celkového vzhledu knihy.

Výstup: Výstupem budou 3 autorské knihy na téma Lidové pověry, zvyky a tradice. Každá kniha bude obsahovat minimálně 10 ilustrací.

Pro úspěšné získání zápočtu je nezbytné v rámci pravidelné docházky na výuku seminářů ke kvalifikační práci 1x týdně předkládat průběžně rozpracované dílo ke konzultaci vedoucímu práce (případně konzultantovi je-li stanoven).

Postup realizace:

- 1) listopad - Teoretická část práce: (bod 1. až 2. - uvědomit si, kdo jsem, odkud přicházím, kam směřuji - dříve, nežli začnu pracovat). Praktická práce - sběr materiálů a průběžné intenzivní studium zdrojů.
- 2) prosinec - Předložení řady skic a variant řešení.
- 3) leden - Varianty pracovní verze, volba nejvhodnější varianty, průběžná práce na praktické části závěrečné práce.
- 4) únor - Předložení adekvátně rozpracované praktické části závěrečné práce, předložení rozpracované teoretické části závěrečné práce v souladu s doporučenou osnovou.
- 5) březen - Realizace výsledného projektu, předložení pracovní verze kompletní teoretické práce.
- 6) duben - Finalizace a odevzdání: (finalizace projektu, dokončení teoretické i praktické části práce, odevzdání obou částí práce včetně uložení kompletní finální verze práce na CD/DVD (v podobě pro tisk).

Obhajoba:

červen - obhajoba + ve vybraných ateliérech prezentace kvalifikační práce prostřednictvím Flash disku.

Rozsah praktické části: **vyplyne ze zpracování BP**

Rozsah teoretické části: **min. 7 normostran textu**

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná**

Seznam odborné literatury:

KRÁL, Jindřich. *Moderní knihařství: souborné zpracování poznatků oboru.* Brno: Knihař, 1999. ISBN 80-901924-8-3.

KRÁL, Jindřich, KÁŇA, Pavel. *Umění vázat knihy.* Praha: Knihař, 2011. ISBN 978-80-86292-45-8.

KOČMAN, Jiří. *Médium papír.* Brno: Vutium, 2004. ISBN 80-214-2626-8.

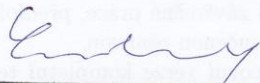
KREJČA, Aleš. *Techniky grafického umění.* Praha: Artia, 1981. ISBN 37-008-81.

Vedoucí bakalářské práce: **MgA. Mgr. Petra Soukupová**

Katedra výtvarného umění

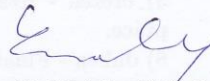
Datum zadání bakalářské práce: **30. září 2016**

Termín odevzdání bakalářské práce: **28. dubna 2017**

v z. Mgr. Jindřich Lukavský, Ph.D.
proděkan pro studijní a pedagogické záležitosti

Doc. akad. mal. Josef Mištera
děkan

Mgr. Jindřich Lukavský, Ph.D.
vedoucí katedry

V Plzni dne 19. října 2016

Prohlašuji, že jsem práci zpracovala samostatně a použila jen uvedených pramenů a literatury.

Plzeň, duben 2017

.....

podpis autora

Na tomto místě bych ráda poděkovala vedoucí své bakalářské práce MgA. Mgr. Petře Soukupové za podnětné připomínky a čas, který mé práci věnovala.

OBSAH

1	MÉ DOSAVADNÍ DÍLO V KONTEXTU SPECIALIZACE.....	1
2	TÉMA A DŮVOD JEHO VOLBY, CÍL PRÁCE.....	6
3	PROCES PŘÍPRAVY, PROCES TVORBY.....	8
4	POPIS DÍLA, TECHNOLOGICKÁ SPECIFIKA, PŘÍNOS PRÁCE PRO DANÝ OBOR.....	10
4.1	Popis díla.....	10
4.2	Technologická specifikace.....	10
4.3	Přínos práce pro daný obor.....	12
5	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ.....	13
	A) Knižní a periodická literatura.....	13
	B) Internetové zdroje.....	13
6	RESUMÉ.....	14
7	SEZNAM PŘÍLOH.....	16

1 MÉ DOSAVADNÍ DÍLO V KONTEXTU SPECIALIZACE

Úplně ze začátku bych se zde ráda pokusila vysvětlit, proč jsem si vůbec knihu zvolila jako studijní obor a co mě ke knize samotné váže. Již v dětství jsem byla typ dítěte, které dobrovolně tráví většinu volného času po škole sezením v městské knihovně listováním všemi možnými časopisy a knihami. Tato láska mi vydržela až do dospělosti, ale nabrala dalších rozměrů. Knihu vnímám nejen jako zdroj informací, těší mě též jako prostředek pro ukrácení chvíle na dlouhé cestě, jako „schovka“ před zbytkem světa v městské hromadné dopravě, jako únik z reality... Oceňuji ale zejména i její estetickou hodnotu; od kvalitního grafického/typografického zpracování až po samotný tisk. Důležitým faktorem je vždy i dobře zvolený papír. Snad jen člověk podobně zaměřený může chápat, jaké je to potěšení papír „osahávat“.

Dalším rozměrem, který kniha pro mě má z hlediska uměleckého, je její flexibilita. Bohužel jsem člověk, kterého baví většina výtvarných disciplín a obzvlášť dříve bylo pro mne těžké rozhodnout se, čemu se věnovat dříve nebo nejvíce. Kniha pro mě představuje ideální syntézu většiny výtvarných možností vyjádření. Kniha může být „schránka“ pro soubor fotografií, grafik či ilustrací, kniha může být hra, může být interaktivní, může být soubor trojrozměrných pop-upů. Kniha se může dotknout i sochařské disciplíny jako objekt. Možností je opravdu hodně a ne všechny jsem zde zdaleka nastínila...

Nesmím také opomenout, že právě tato ukotvenost a kompaktnost (z hlediska tvorby), které kniha skýtá, jsou tím, co mě na ní tak baví. Dává „věcem“ tvar, řád, smysl...

Co se týká mého studia, řekla bych, že jsem se na každém úkolu naučila a vyzkoušela si něco nového. Při první kaluzuře jsme obdržely

zadání (v atelieru jsme pouze tři osoby ženského pohlaví) vyrobit leporelo o dvaceti ilustracích na téma: výlet. Zadání jsem uchopila poněkud abstraktněji, téma výlet jsem si adaptovala na halucinační výlet. To mi umožnilo opřít se více o fantazii než realitu, což způsobilo, že mě práce na daném tématu bavila. Jako techniku jsem si pro tento úkol zvolila sprejování přes šablony.

Nasprejované části jsem jednotlivě přeskenovala a poté upravila a poskládala dohromady ve photoshopu. Úkol to byl poměrně náročný nejen z hlediska řemeslného, ale i z hlediska technologického.

V prvním ročníku jsem totiž o grafických programech věděla asi tolik, že prostě existují... Na druhou stranu musím říct, že to byl nejlepší způsob, jak se s grafickými programy naučit zacházet.

V dalším semestru jsme obdržely téma Plzeň (Plzeň 2015). Dlouho jsem se rozmýšlela jakým směrem se v tomto případě dát a nakonec jsem zvolila městskou zoo a její zvířata. Tentokrát jsme poprvé dělaly knihu, s kterou přišlo další úskalí; a to indesign. O sázení textu nebo layoutu jsem do té doby neměla žádné ponětí a všechno jsem se musela naučit během zkouškového období z internetu a online tutoriálů. Knihu jsem rozdělila na kapitoly ryby, plazi, ptáci a savci. Na ilustrace jsem zvolila techniku akvarelu, doprovodné texty jsem si sepsala sama s pomocí matky, která je bioložka a zootechnička.

Ve druhém ročníku přišla spása v podobě předmětu Grafický design obalu, kde jsme se konečně naučily sázet text pod odborným vedením příslušných pedagogů. V zimním semestru bylo téma volné. Po delším hledání tématu, které by mi vyhovovalo a zajímalo mne, jsem si zvolila ilustrovat vybrané části Pythagorova učení. V tomto případě jsem si zvolila techniku koláže. Vystřihané části z barevných papírů jsem ručně dokreslovala pastelkami. Pro větší pestrost jsem do některých ilustrací zakomponovala i staré nepovedené tisky vytvořené

suchou jehlou nebo papíry s výraznou strukturou. Jako doplněk jsem udělala velký pop-up sopky Etny, což byla skutečná výzva z hlediska vymýšlení vlastního technologického postupu a tisku.

V letním semestru druhého ročníku jsem si zvolila téma „Skleníkový efekt“. Jednalo se o knihu pro děti, kde jsem se pokusila vysvětlit jednoduchou nenáročnou formou, co je to fotosyntéza, jak vzniká zelenina a co se děje ve skleníku. Texty jsem si poprvé vymýšlela úplně sama (na rozdíl od zoo, kde jsem musela všechny texty spíše sesbírat). Z předešlé klauzury mi vyhovovala technika koláže, kterou jsem použila i zde, akorát s rozdílným přístupem. Koláže jsem již nevytvářela fyzicky, ale vše jsem vyráběla na počítači. Pár základních struktur, o které jsem se mohla v procesu opřít, jsem si ale vyrobit musela.

Třetí ročník zimního semestru jsme dostaly ke zpracování dětskou knihu s názvem Hajánek a Ospalka – pohádky pro nespavce od tvůrčí skupiny DARDA. Zde jsem znovu použila techniku koláže, ale zase trochu na jiném principu a v jiném stylu. Naučila jsem se také nově pracovat účelově s prázdnou plochou. Použila jsem více struktur a méně digitálního zásahu. Přímo kresbu jsem zde nepoužila vůbec. Hlavní změnou ale bylo, že jsem si téma nemohla sama vybrat ani nijak přizpůsobit.

V každém semestru jsem se naučila něco nového a to i mimo ateliér. Např. grafický design obalu byl velmi přínosným předmětem, pouze jako tři studentky v ročníku jsme si ve většině případů mohly určit, co chceme v daném předmětu dělat. Logicky náš zájem vždy směřoval ke knize. K povinné kresbě jsem si každý semestr zapisovala nepovinnou kresbu a malbu; chtě nechtě kresba je opravdu základ a tak jsem se snažila využít příležitosti, kdy máme vždy k dispozici živý model a také zpětnou vazbu od učitele/profesorů.

Za další přínos bych označila také dva absolvované workshopy s Černým beranem, kde nám byla představena tvorba materiálových tisků (tuto techniku jsem později využila v knize Sedmero krkavců na výše zmiňovaný předmět Grafický design obalu) a různé způsoby výroby domácího sítotisku.

V průběhu studia jsem si také uvědomila, jaký styl mi na poli ilustrace vyhovuje nejvíce. Nejvíce mě těší práce s plochou a barvou (proto mi vyhovuje zejména ruční koláž či práce se šablonami, kde je navíc obsažen haptický vjem). Nejméně si užívám čistou kresbu, která mě velmi rychle začne nudit (mohu-li být upřímná). Z mých oblíbených ilustrátorů, kteří pracující zejména s barvou a plochou, bych jmenovala např. francouzského Blexbolexe, z českých vod Evu Macekovou. Na poli koláže mě nejvíce oslovil angličan Luke Best nebo švédský umělec Jockum Nordström.

Studijní obor Kniha a tvarování papíru mne naučil vytvořit si kompletní knihu; od ilustrace, přes layout až po finální realizaci. V ateliéru jsem se naučila základům a principům knihařského řemesla. Prošly jsme si základními i složitějšími způsoby vazeb, naučily jsme se vyrábět pouzdra, kazety, krabice, desky, skicáky... Při pochopení principu jak se papír, karton, lepenka chová, je možné vyrobit téměř cokoli.

Mě osobně baví stále zkoušet nové věci, zkoušet si a vyhledávat nové vazby a vymýšlet si i své vlastní principy a pozorovat, jestli fungují. Při takovém „experimentu“ si většinou vyrobím dva exempláře. Jeden si uložím stranou a druhý používám nebo přinutím někoho používat, abych zjistila, jestli je opravdu použitelný.

Užitečnou zkušeností byla také praxe na UMPRUM pod vedením skvělého pana Mgr. Jana Hybnera, Ph.D., kde jsem se naučila dalším způsobům vazeb a lehce odlišnému pohledu na knihu jako takovou. Jsem přesvědčena, že solidní základy jsme dostali všichni studenti

tohoto oboru a teď už je na každém z nás, jak s těmito znalostmi a zkušenostmi naloží. Já osobně bych u knihy ráda zůstala v jakékoli podobě.

2 TÉMA A DŮVOD JEHO VOLBY, CÍL PRÁCE

Jako vždy, i v tomto případě, jsem dlouho hledala téma, které by mě něčím oslovilo a následně tedy i bavilo. Ač jsem narozena v menším městě, vždy mě velmi těšila příroda, lesy, otevřená krajina.

S přibývajícím věkem zjišťuji, že je pro mne dlouhodobý pobyt ve městech vyčerpávající. Obzvláště velká města mi připadají stísněná, hlučná, špinavá, přeplněná...a celkově těžko snesitelná pro osobu mého typu. Následkem toho utíkám do přírody, kde mám pocit, že se dá konečně volně dýchat a nejsem zde ničím a nikým omezována. Při těchto mých únicích často končím na chalupě v malé vesničce v Jižních Čechách. Právě na takovýchto místech můžeme vidět, že i méně známé tradice a zvyky jsou mezi lidmi stále pevně zakořeněny a mají budoucnost.

Toto téma jsem si tedy vybrala, protože je mi blízké a připadá mi jako zajímavý materiál pro bližší zkoumání. Dalším důvodem byla snaha udělat si pořádek v hlavních svátcích a událostech v průběhu roku; porozumět tak blíže významu a smyslu těchto událostí. Ráda pracuji s textem, který je informační, naučný, vysvětlující.

V původním konceptu jsem zamýšlela rozdělit knihy tematicky na narození, život a smrt. To se ukázalo jako problém a zvolila jsem si přijatelnější variantu. Knihy jsou rozděleny na hlavní události církevního roku; první kniha se jmenuje Advent a Vánoce, následuje Masopust a Velikonoce a vše uzavírá Církevní rok. V Církevním roce jsem vybrala sedm hlavních svátků opředených pověrami, tradicemi a zvyky: Nový rok, Tři králové, Hromnice, Filipojakubská noc, Letnice, Svatojánská noc, Dušičky.

Za tuto volbu tématu jsem ráda, v průběhu psaní textů jsem se dozvěděla spoustu nových informací, které mi umožnily lépe porozumět „světu“, ve kterém žijeme.

Za cíl práce jsem si stanovila vytvořit tři autorské knihy zabývající se lidovými zvyky, tradicemi a pověrami v rámci České republiky.

Za pomoci velkého množství zdrojů jsem si texty vytvořila sama, umožnilo mi to větší flexibilitu na poli formátu, ilustrace

i uspořádání informací. Knihy jsou určeny pro kohokoli, kdo se chce stručně a přehledně zorientovat v hlavních svátcích celého roku (v rámci lidových zvyků, tradic a pověr).

3 PROCES PŘÍPRAVY, PROCES TVORBY

Přípravu na bakalářskou práci jsem započala v tábořské knihovně vyhledáváním a shromažďováním informací na dané téma. Domů jsem si zapůjčila všechna dostupná periodika, protože z počátku jsem si nebyla jista, jakým směrem se dát. Původní záměr byl rozdělit knihy na narození, život a smrt. Po přečtení několika knih na tyto témata jsem usoudila, že vytvořit texty, pokud nejsem historik nebo etnograf, by bylo velmi obtížné. Jednalo se převážně vždy o soubory jednotlivých pranostik a hesel. Bohužel tímto průzkumem jsem ztratila množství času. Druhá volba, u které jsem již zůstala, padla na tradiční lidové zvyky a pověry v rámci nejznámějších svátků v roce. Toto téma mi nepřišlo tolik depresivní jako to předešlé. Navíc jsem uvítala možnost podívat se blíže na události roku, které bereme jako samozřejmost a málokdy se snažíme v zasetém stereotypu jim blíže porozumět.

Prvním krokem bylo vytvoření vlastních textů. Tento proces mi zabral více času, než jsem čekala. Hlavním problémem bylo nejen veliké množství informací, ale také jejich odlišnost. Dobrat se někdy „skutečného“ data nebo „opravdové“ verze, byl poněkud oříšek. Při tvorbě textů jsem se dozvěděla velké množství nových informací. Nejvíce mě asi překvapilo zjištění, že většina církevních svátků jsou původem svátky pohanské. V roce 313 n. l. vydal římský císař Konstantin I. tzv. Edikt milánský. Tímto dokumentem se stalo křesťanství oficiálním náboženstvím. Karta se obrátila a nastaly temné časy pohanům, kteří byli krutě pronásledováni (jako dříve křesťané), pohanské svatyně se bouraly nebo byly přestavovány na křesťanské kostely. Katolická církev se snažila vymýtit i všechny pohanské zvyky, některé byly ale mezi lidmi už tak pevně

zakořeněné, že církvi nezbylo nic jiného než je převzít a přizpůsobit si je k obrazu svému.

Dalším krokem bylo určení techniky, kterou vypracuji ilustrace.

V předešlých klauzurách a úkolech na vedlejší předměty jsem si vyzkoušela většinu způsobů ilustrace; šablony, kresbu, akvarel, materiálové tisky, koláže... Nejvíce mi zpětně vyhovovala technika koláže, pro kterou jsem se rozhodla i v této bakalářské práci. Z obavy, abych se náhodou neopakovala, jsem si nakonec zvolila techniku linorytu. Nejdříve jsem si nebyla jista svou volbou, ale z hlediska tradičního tématu jsem si řekla, že vyzkouším tradiční techniku. Poslední krokem bylo určení formátu a celkového layoutu knih.

4 POPIS DÍLA, TECHNOLOGICKÁ SPECIFIKA, PŘÍNOS PRÁCE PRO DANÝ OBOR

4.1 Popis díla

Jak jsem již několikrát zmínila, jako téma své bakalářské práce jsem si vybrala soubor autorských knih na téma lidové zvyky, tradice a pověry. Na pověřivosti mě fascinuje, že oslovuje i člověka jednadvacátého století, který se může opřít o pokročilé vědecké poznatky. Přesto často stále věří, že černá kočka, která mu přeběhne přes cestu, přinese neštěstí nebo že v pátek třináctého ho čeká smůla.

Texty ve všech třech knihách nejsou nijak složité ani náročné na čtení. Jedná se spíše o stručný a přehledný souhrn všech zjištěných informací.

4.2 Technologická specifikace

Jako způsob ilustrace jsem si zvolila techniku linorytu. Nejdříve jsem si chtěla práci o něco usnadnit a vyzkoušet rytí do gum. V takovém případě bych byla ušetřena tisku tiskařskou barvou. Razítka lze jednoduše namočit do razítkové podušky. Na výrobu razítek jsou nejlepší gummy od španělské značky Milan, které jsem ale neměla. Čekat týden na zásilku jsem si nemohla dovolit, potřebovala jsem se pustit do práce, co nejdříve. V papírnictví jsem si koupila plato obyčejných gum na vyzkoušení. Zde jsem poznala jaký to je rozdíl rýt do obyčejné gummy a speciální gummy. Hmota se velmi táhla, detaily se nedaly vůbec vytvořit. Také jsem si uvědomila, že na tak malé ploše bych později měla problém s většími výjevy.

Na půdě jsem našla velmi měkké a hladké lino, do kterého se výborně rylo. Bohužel nestačilo na všechny ilustrace, ale větší část pokrylo. Vzniklé matrice jsem vytiskla tzv. na koleně. Satinýrku nevlastním, uchýlila jsem se tedy k metodě, kdy naválené matrice tiskneme knihařskou kostkou. To se ukázalo jako poměrně zdlouhavý proces, některá lina jsem musela přejíždět kostkou nejméně 15 minut. Doteď se mi nevrátil plně cit do pravého ukazováčku. Po uschnutí jsem vytisklé ilustrace oskenovala a vyčistila ve photoshopu. Zde jsem ilustracím také dodala barvu a pro větší barevnou rozmanitost vytvořila falešné soutisky. V této souvislosti jsem si vzpomněla na slovenského grafika a ilustrátora Tomáše Klepocha, který své linorytové ilustrace také koloruje digitálně (viz Jak jsem se stal mudrcem).

Formát všech třech knih je stejný. Zvolila jsem velikost o něco málo větší než je rozměr A6. Takto neobvyklý formát jsem stanovila ze dvou důvodů; prvním, ryze technickým, bylo množství textu, které nebylo ve výsledku příliš velké. Menším formátem jsem zaplnila více stran, což bylo třeba s ohledem na pozdější šití. Druhým důvodem byla snaha volně navázat na typické malé formáty křesťanských textů (křesťanství hraje v lidových zvycích a svátcích celého roku hlavní roli). Po stanovení celkového layoutu a typografie následoval výběr vhodného papíru. V požadované gramáži 150 g/m² se mi nepodařilo najít vhodného kandidáta. Jako nejpříjemnější možnost jsem zvolila papír Tiziano s gramáží 160g/m². Nevýhodou nákupu v Grandpapíru je, že při výběru máte k dispozici pouze vzorník papírů s nalepenými ukázkami cca 1,5x1,5 cm. Doma mě překvapila tuhost vybraného papíru.

Při realizaci jsem postupovala podle klasického postupu; šití, klížení, ořez, lepení kapitálků a síťoviny, výroba desek. Zde bych chtěla

upozornit, že vzhledem k malému a zároveň tenkému formátu, byla výroba knih těžší než obvykle. U takovýchto rozměrů je každá chyba okamžitě vidět, nemá se kam schovat, zejména například u křivého ořezu.

Hřbet není potisklý z technických důvodů. Je potáhlý plátnem tak, jak to vždy v ateliéru děláme. Titul je klasicky na přední straně desek.

4.3 Přínos práce pro daný obor

Jako přínos bych patrně označila snahu vytvoření kompletně nového souboru knih, kdy jsem si sama vytvořila texty. Z mého hlediska je nejlehčí variantou vzít si cizí text známého autora, a to nejlépe dlouhé vyprávění. Knihy jsou pak tlusté velké a na první pohled vytvoří „wow efekt“ a dojem, že jste udělali hodně práce. Já jsem zvolila cestu opačnou. Malý formát nebylo vůbec lehké vysadit (v malých zrcadlech textu často vznikají tzv. sirotci) ani zrealizovat.

V dnešní době každou knihu, která vzniká s péčí, považuji za přínos oboru.

5 SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

a) Knižní a periodická literatura

1. KRÁL, Jindřich. *Moderní knihařství: souborné zpracování poznatků oboru*. Brno: Knihař, 1999. ISBN 80-901924-8-3.
2. KRÁL, Jindřich, KÁŇA, Pavel. *Umění vázat knihy*. Praha: Knihař, 2011. ISBN 978-80-86292-45-8.
3. KOČMAN, Jiří. *Médium papír*. Brno: Vutium, 2004. ISBN 80-214-2626-8.
4. KREJČA, Aleš. *Techniky grafického umění*. Praha: Artia, 1981. ISBN 37-008-81.
5. ŠOTTNEROVÁ, Dagmar. *Lidové tradice: původ lidových tradic, zvyky, pověry, pranostiky, říkadla a hry*. Olomouc: Rubico, 2009. ISBN 978-80-7346-096-9.
6. TRNKOVÁ, Klára. *České zvyky a tradice*. Ilustroval Jiří TRNKA. Praha: Studio trnka, 2016. Jiří Trnka. ISBN 978-80-87678-46-6.
7. VONDRUŠKA, Vlastimil. *Církevní rok a lidové obyčeje, aneb, Kalendárium světců a svetic, mučedníků a mučednic, pojednávající o víře českého lidu k nim, jakož i o liturgii katolické*. Ilustroval František SKÁLA. České Budějovice: Dona, 1991. ISBN 80-85463-03-2.

b) Internetové zdroje

1. <https://cs.wikipedia.org>
2. <http://www.rozhlas.cz/archiv/portal>
3. <https://www.google.cz>

6 RESUMÉ

As a topic of my bachelor thesis I have chosen a set of author books that deals with the topic customs, traditions and superstitions. This set consists of three books, which are thematic divided into Advent, Christmas, carnival and Easter and the religious year. I am always fascinated by the superstition, because even if the human as a rational being and we live in the 21st century, the most people still believe, that a black cat running over the street brings you disaster or that Friday 13th is an unlucky day. Superstition and faith in supernatural phenomena can be nowadays found not only in the country but also in the "civilized" cities. Faith in supernatural powers and fortune, both are connected with the customs and traditions, which are held in some regions till now. Most of them have their roots in the pre-Christian, pagan times. The Catholic Church chased the pagans and tried to eradicate their customs, but some of them were deeply ingrained, so the only thing the church could do, was to assume and adapt them. Texts included in all the three books I took over from many sources, the biggest problem by collecting them were the differences in facts about the events. The information was not always clear.

For the illustration I used a composite technique. The first step was cutting into linoleum and gum. Later I printed the linocuts in black colour and added the colour in Photoshop. For better colour variety I created multicoloured linocuts. The format of all books is the same, it is a size a little bigger than A6. The reasons for choosing this size were two. First was a technical one - the amount of text was not too high.

Using a smaller format I filled more pages. The second was to follow the typical small size of Christian texts, because Christianity has an

important role in the customs and festivals of the whole year. The books are designed for everybody, who wants to get a brief and clear overview of the main festivals in a year.

7 SEZNAM PŘÍLOH

Příloha 1 – Halucinační výlet, šablony

Příloha 2 – Zoo Plzeň, akvarel

Příloha 3 – Pythagorovo učení, koláž

Příloha 4 – Skleníkový efekt, koláž

Příloha 5 – Hajánek a Ospalka, koláž

Příloha 6 – Blexbolex

Příloha 7 – Jockum Nordström

Příloha 8 – Advent a Vánoce, linoryt

Příloha 9 – Advent a Vánoce, linoryt

Příloha 10 – Masopust a Velikonoce, linoryt

Příloha 11 – Masopust a Velikonoce, linoryt

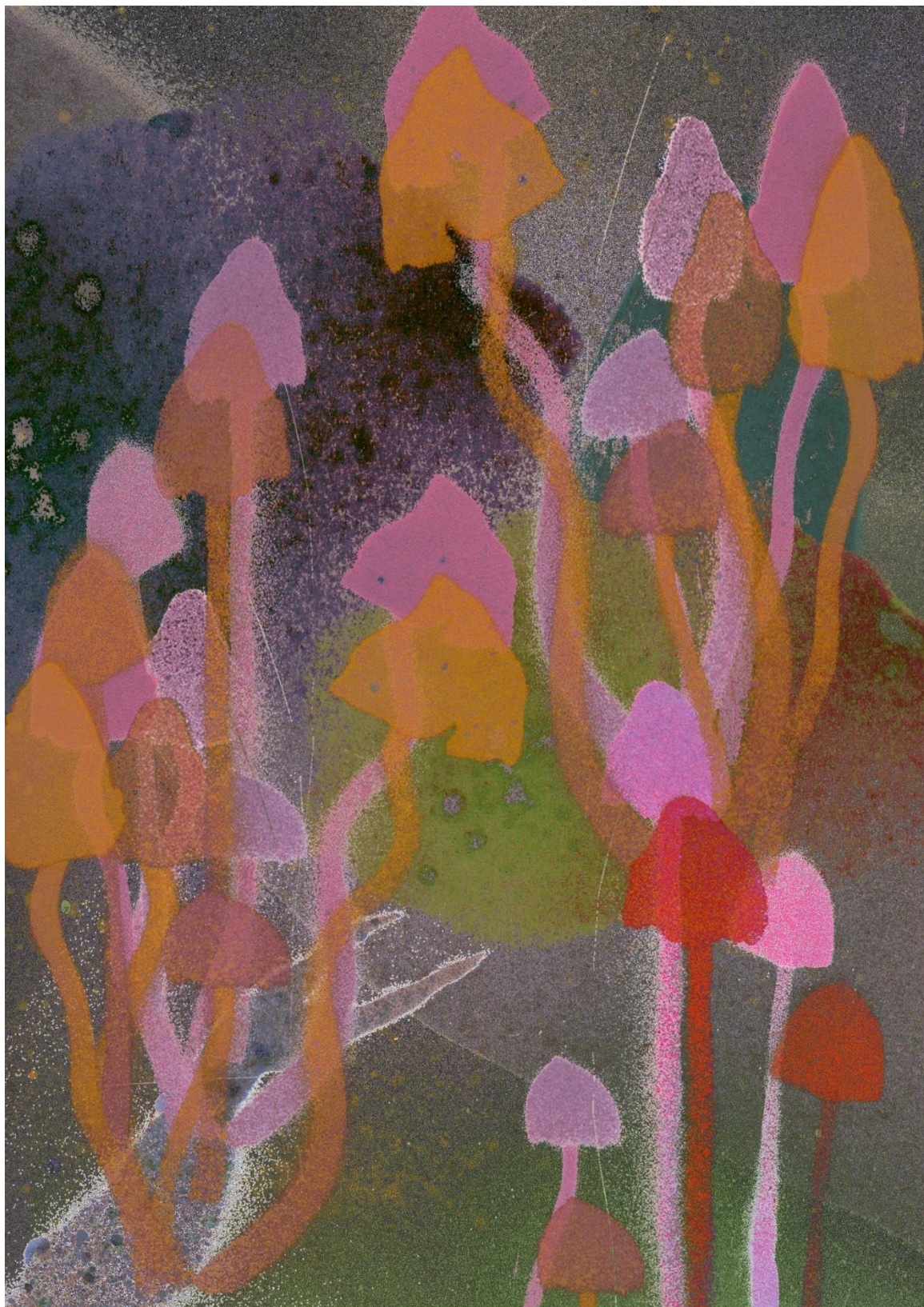
Příloha 12 – Církevní rok, linoryt

Příloha 13 – Církevní rok, linoryt

Příloha 14 – originální linoryty

Příloha 15 – improvizovaný lis, realizace

Příloha 1 – Halucinační výlet, šablony

(foto vlastní)

Příloha 2 – Zoo Plzeň, akvarel

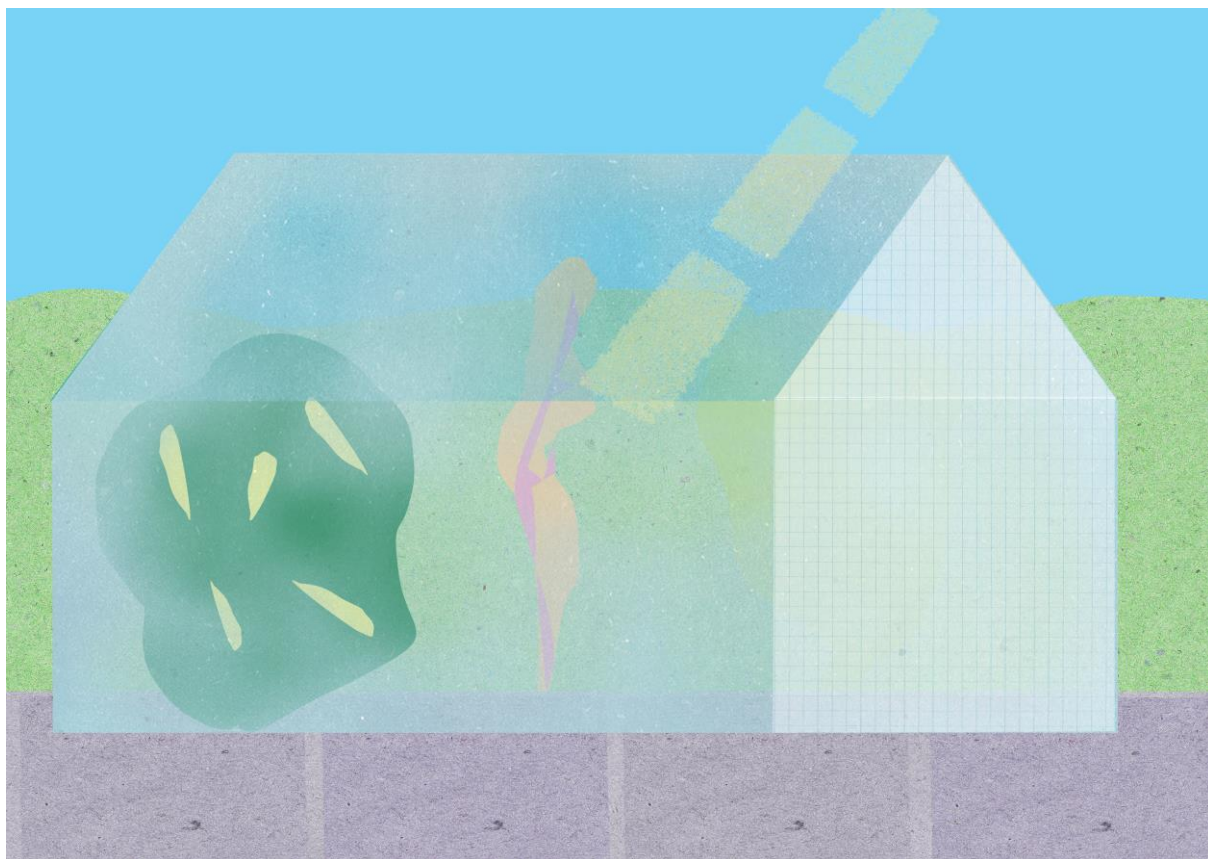
(foto vlastní)

Příloha 3 – Pythagorovo učení, koláž

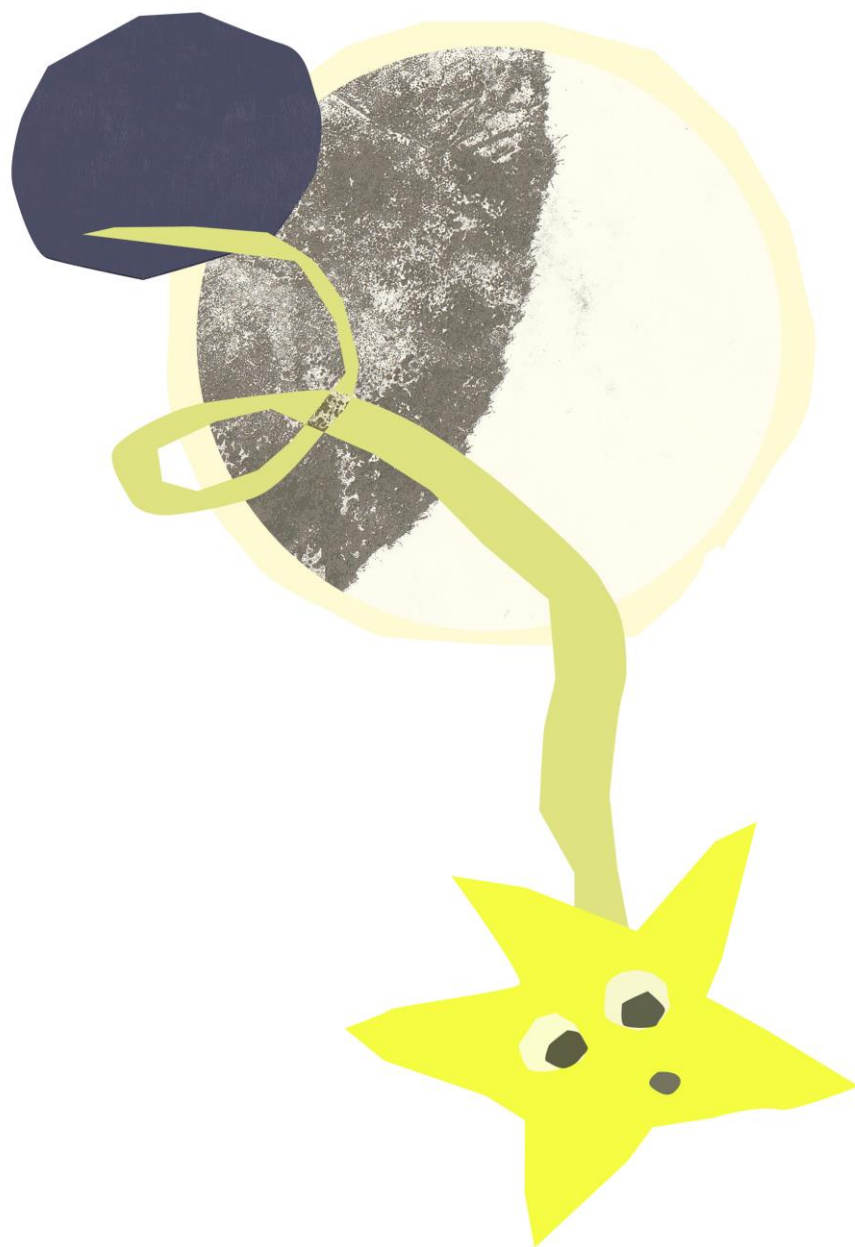
(foto vlastní)

Příloha 4 – Skleníkový efekt, koláž

(foto vlastní)

Příloha 5 – Hajánek a Ospalka, koláž

(foto vlastní)

Příloha 6 – Blexbolex

RIEN NE VA PLUS. CETTE ROUTE QUI VA DU "COMMENT" AU "POURQUOI" EST LONGUE, FASTIDIEUSE, ELLE NE MÈNE NULLE PART. CE N'EST PLUS IMPORTANT. JE MARCHE, UNE/ DEUX. JE LARGUE LES AMARRES. JE LÂCHE LES COMMANDES. DEUX/UNE. JE DÉSIRE TROUVER UN RÉCIF OU UNE GRÈVE SUR LESQUELS JE POURRAI ENFIN ÉCHOUER.

<http://1caseenmoins.canalblog.com/archives/2013/03/13/26644120.html>

Příloha 7 – Jockum Nordström

<http://www.gallerimagnuskarlsson.com/artists/jockumnordstr%C3%B6m>

Příloha 8 – Advent a Vánoce, linoryt

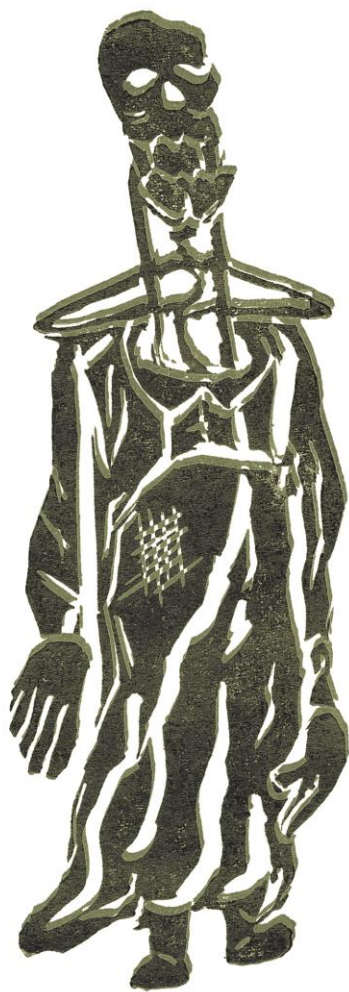
(foto vlastní)

Příloha 9 – Advent a Vánoce, linoryt

(foto vlastní)

Příloha 10 – Masopust a Velikonoce, linoryt

(foto vlastní)

Příloha 11 – Masopust a Velikonoce, linoryt

(foto vlastní)

Příloha 12 – Církevní rok, linoryt

(foto vlastní)

Příloha 13 – Církevní rok, linoryt

(foto vlastní)

Příloha 14 – originální linoryty

(foto vlastní)

Příloha 15 – improvizovaný lis, realizace

(foto vlastní)